

UZASADNIENIE

Decyzją z 17 czerwca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że C. K. (1) nie podlega od 9 lipca 2014 r. ubezpieczeniom społecznym : emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek R. Z.. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał ,że C. K. (1) został zgłoszony przez płatnika tj. R. – in R. Z. do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od dnia 9 lipca 2014 r. , a po krótkim okresie ubezpieczenia tj. od dnia 18 sierpnia 2014 r. stał się niezdolny do pracy z powodu choroby. Organ rentowy podkreślił ,że C. K. (1) do 2 lipca 2014 r. prowadził własną działalność gospodarczą podczas której był długotrwale niezdolny do pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał ,że umowa o pracę z C. K. (1) została zawarta od dnia 9 lipca 2014 r. , w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem 4 250,00 zł. C. K. (2) powierzono obowiązki kierowcy , pracownika budowlanego , a jako miejsce wykonywania pracy wskazano teren całej Polski. W ocenie organu rentowego działania polegające na zgłoszeniu do ubezpieczeń C. K. (1) w charakterze pracownika świadczą o chęci świadomego osiągnięcia korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych.

/decyzja k.3-4 akt ZUS/

W dniu 20 lipca 2015 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie sporządzone przez pełnomocnika C. K. (1) , w którym wniesiono o jej zmianę. W treści odwołania wskazano ,że wnioskodawca rzeczywiście świadczył pracę u płatnika składek jako kierowca oraz pracownik budowlany.

/odwołanie k. 2-4/

W odpowiedzi na odwołanie , która wpłynęła do tutejszego Sądu w dniu 19 sierpnia 2015 r. organ rentowy wniósł o jego oddalenie , przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.7-8/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W chwili zawierania umowy o pracę z C. K. (1) R. Z. prowadził działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług remontowo – wykończeniowych.

/protokół kontroli w aktach ZUS/

U podstaw zatrudnienia C. K. (1) leży fakt ,iż R. Z. stracił prawo jazdy i potrzebował pracownika , który prowadziłby samochód wykorzystywany na potrzeby prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

/zeznania R. Z. min.00:39:33 – 00:53:43 protokołu rozprawy z dnia 26 listopada 2015 r./

Przed podjęciem zatrudnienia w w/w firmie wnioskodawca prowadził własną działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług koparką oraz samochodem ciężarowym.

/zeznania wnioskodawcy min.00:19:58 – 00:39:33 protokołu rozprawy z dnia 26 listopada 2015 r./

W dniu 9 lipca 2014 r. R. Z. zawarł z C. K. (1) umowę, której nadano nazwę „umowa o pracę”. Zgodnie z treścią umowy wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku kierowcy , pracownika budowlanego z wynagrodzeniem w wysokości 4 250,00 zł.

/umowa o pracę w aktach kontroli ZUS/

Zaświadczenie lekarskie z dnia 9 lipca 2014 r. wskazuje na brak przeciwwskazań do wykonywania przez C. K. (1) pracy na stanowisku pracownika budowlanego.

/zaświadczenie lekarskie w aktach kontroli ZUS/

W okresie od 9 lipca 2014 r. do 10 lipca 2014 r. C. K. (1) odbył szkolenie wstępne w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

/karta szkoleniowa w aktach kontroli ZUS/

W ramach wykonywania powierzonych obowiązków pracowniczych C. K. (1) zajmował się prowadzeniem samochodu marki WV Transporter. C. K. (1) przyjeżdżał po R. Z. (do jego miejsca zamieszkania znajdującego się miejscowości W.), po czym wspólnie udawali się na miejsce pracy bądź też udawali się do magazynu firmy płatnika(mieszczącej się w garażu należącym do J. Z.). C. K. (1) wykonywał powierzone mu obowiązki pracownicze w lipcu oraz sierpniu 2014 r. Wnioskodawca świadczył pracę w godzinach od 8 do 16. W rozpatrywanym okresie płatnik składek nie zatrudniał innych pracowników oprócz wnioskodawcy.

/zeznania świadków : K. G. min.00:04:57 – 00:10:37 , J. Z. min.00:10:37- 00:19:12 , zeznania wnioskodawcy min.00:19:58 – 00:39:33 oraz zeznania R. Z. min.00:39:33 - 00:53:43 protokołu rozprawy z dnia 26 listopada 2015 r./

Na krótko przed rozpoczęciem pracy u płatnika składek C. K. (1) przebywał na zwolnieniu lekarskim , a także w sanatorium.

/zeznania wnioskodawcy min.00:19:58 – 00:39:33 protokołu rozprawy z dnia 26 listopada 2015 r./

Od 18 sierpnia 2014 r. C. K. (1) stał się niezdolny do pracy , a niezdolność ta trwała do 20 października 2014 r. oraz od 23 października 2014 r. do 17 kwietnia 2015 r. Wnioskodawca stał się niezdolny do pracy z uwagi na schorzenie kręgosłupa oraz stawów.

/ustalenia w aktach ZUS , dokumentacja medyczna k.21 ,zeznania wnioskodawcy min.00:19:58 – 00:39:33 protokołu rozprawy z dnia 26 listopada 2015 r./

Za okres od 18 sierpnia 2014 r. do 31 sierpnia 2014 r. wnioskodawcy wypłacono wynagrodzenie chorobowe.

/świadczenie pracy w aktach kontroli ZUS/

W czasie niezdolności wnioskodawcy do pracy płatnik składek nie zatrudnił nowego pracownika (wiązało się to koniecznością odmowy wykonania zleceń dla klientów).

/zeznania R. Z. min.00:39:33 - 00:53:43 protokołu rozprawy z dnia 26 listopada 2015 r./

R. Z. zawiesił prowadzenie działalności gospodarczej od 1 lutego 2015 r.

/protokół przesłuchania w aktach kontroli ZUS/

W 2014 r. firma płatnika osiągnęła przychód w wysokości 13 806,84 zł , przy czym płatnik osiągał przychód jedynie w styczniu (w wysokości 5 666,00 zł) oraz marcu (w wysokości 8 140,84 zł). Wydatki firmy płatnika w 2014 r. wyniosły 18 273,33 zł (w tym wynagrodzenie wnioskodawcy w wysokości 6 777,07 zł).

/zestawienie w aktach kontroli ZUS/

Z dniem 31 stycznia 2015 r. , w związku z likwidacją stanowiska pracy , R. Z. rozwiązał umowę o pracę z C. K. (1).

/wypowiedzenie umowy o pracę w aktach kontroli ZUS , zeznania świadka G. A. k.25/

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków : K. G. , J. Z. , wnioskodawcy oraz zainteresowanego , w których wskazywali na realność zawartej pomiędzy płatnikiem, a wnioskodawcą umowy

o pracę z dnia 9 lipca 2014 r. Przeciwno prawdziwości zeznań przemawiają, zdaniem Sądu, ustalone okoliczności faktyczne.

Bezspornym w sprawie jest, że zaoferowane wnioskodawcy stanowisko pracy kierowcy, pracownika budowlanego było stanowiskiem nowoutworzonym, którego nikt wcześniej przed nim nie zajmował. Co istotne również w czasie nieobecności wnioskodawcy w pracy zainteresowany nie zatrudnił pracownika na czas zastępstwa (w kilku przypadkach zainteresowany nie przyjmował zleceń z uwagi na brak pracownika).

Zdaniem Sądu podane przez płatnika motywy zatrudnienia wnioskodawcy nie są wiarygodne, bowiem nie są racjonalnie uzasadnione. Wprawdzie każdy właściciel firmy może swobodnie decydować o organizacji własnej firmy, jednak wskazać należy, że sytuacja ekonomiczna firmy w całym 2014 r. była trudna, a nadto w czasie zatrudnienia firma nie osiągnęła żadnego przychodu (ostatni przychód osiągnęła w marcu 2014 r.)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie, jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Na wstępie wskazać należy, że przedmiotem osądu w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych są okoliczności istotne do ustalenia konkretnych i indywidualnych praw lub obowiązków ubezpieczeniowych ujawnionych i dochodzonych w postępowaniu sądowym.

Zgodnie z art. 6 ust 1 pkt.1 i art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 roku, poz. 121, z późn. zm.) obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie zaś do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2014 roku, poz. 159, z późn. zm.) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą. W myśl art. 4 w ust. 1 pkt 1 ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

W niniejszej sprawie płatnik zawarł w dniu 9 lipca 2014 r. z C. K. (1) umowę o pracę, która z formalnego punktu widzenia stanowiła stosowną podstawę do zastosowania ww. regulacji ustawy zasiłkowej. Ważność tej umowy została jednak – słusznie – zakwestionowana przez organ rentowy. W ocenie organu rentowego przedmiotowa umowa była czynnością pozorną, mającą na celu obejście przepisów prawa i uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Należy podkreślić, iż Sąd Okręgowy podziela stanowisko ZUS, że zawarta umowa miała głównie na celu ominięcie przepisów prawa i uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Zdaniem Sądu wnioskodawca nie wykazał, że faktycznie wykonywał czynności w ramach nawiązanego stosunku pracy.

W ocenie Sądu poczynione w sprawie ustalenia uzasadniają twierdzenie, iż zakwestionowana przez ZUS umowa o pracę pomiędzy płatnikiem, a wnioskodawcą została zawarta dla pozorów, to jest bez zamiaru realizacji obowiązków z niej wynikających na czas określony, a jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Zgodnie z treścią art.83 k.c. w związku z art.300 k.p. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Inaczej mówiąc strony niejako udają, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę.

Podleganie pracowniczym ubezpieczeniom społecznym jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ale legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, na co Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę,

iż nie skutkuje w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego taka umowa o pracę, która nie wiąże się z wykonywaniem tej umowy, a zgłoszenie do ubezpieczenia następuje tylko pod pozorem istnienia tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia. Chodzi tu, zatem o „fikcyjne” zawarcie umowy, gdzie następuje zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego, jako pracownika osoby, która w rzeczywistości pracy nie świadczyła (wyrok Sądu Najwyższego z 16 marca 1999 r. II UKN 512/98, opubl: OSNAPiUS rok 2000, nr 9, poz. 36; wyrok Sądu Najwyższego z 28 lutego 2001 r. II UKN 244/00, opubl: OSNAPiUS rok 2002, nr 20, poz. 496; wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r. II UKN 32/96, opubl: OSNAPiUS rok 1997, nr 15, poz. 275; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, nr 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, nr 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005 r. II UK 141/04, opubl: OSNAPiUS rok 2005, nr 15, poz. 235, str. 712).

Tytułem do ubezpieczenia, z którym przepisy prawa ubezpieczeń społecznych łączą podleganie ubezpieczeniu i prawo do świadczeń, miało być w przedmiotowej sprawie zatrudnienie, jako wykonywanie pracy w ramach stosunku pracy. Nie jest istotne przy tym, czy strony miały realny zamiar zobowiązania się – przez pracownika do wykonywania pracy a przez pracodawcę do przyjmowania tego świadczenia i wypłacania wynagrodzenia, lecz to czy zamiar taki został w rzeczywistości zrealizowany.

Pozorność wyraża się w braku zamiaru wywołania skutków prawnych i jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Istotne znaczenie ma niezgodność między aktem woli a, jego uzewnętrznieniem. Założeniem unormowania jest zgoda drugiej osoby na złożenie oświadczenia woli dla pozorów.

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych należy stwierdzić, że mamy do czynienia z pozornością oświadczeń woli w zawarciu umowy o pracę przez płatnika składek, a C. K. (1). Celem działania stron nie było, bowiem świadczenie pracy w ramach stosunku pracy i uzyskiwanie z tego tytułu wynagrodzenia, a jedynie osiągnięcie innych korzyści, które prawo wiąże z istnieniem stosunku pracy.

Głównym celem zawarcia umowy o pracę winno być nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia jest uzyskanie wskazanych korzyści. Podkreślić przy tym należy, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają kształtować elementy stosunku pracy zgodnie z wolą stron.

Zdaniem Sądu, nie ulega wątpliwości, że umowa o pracę sporządzona przez strony miała charakter fikcyjny. Płatnik składek, wbrew swoim twierdzeniom, nie miał potrzeby zatrudniania pracownika, a świadczy o tym nie tylko słaba kondycja firmy (ostatni przychód w 2014 r. firma osiągnęła w marcu), ale również fakt, że płatnik wołał zrezygnować ze zlecenia (a więc również potencjalnych zysków) niż zatrudnić pracownika na czas zastępstwa. Nie bez znaczenia dla oceny niniejszej sprawy jest również fakt, że wnioskodawca w chwili podpisywania umowy o pracę zdawał sobie sprawę, że jego stan zdrowia (wprawdzie posiadał stosowne zaświadczenie lekarskie) nie pozwoli mu na wykonywanie pracy kierowcy jak i pracownika budowlanego (na krótko przed podpisaniem umowy o pracę C. K. (1) przebywał na zwolnieniu lekarskim, a także w sanatorium).

Postępowanie dowodowe wykazało, iż C. K. (1) był zainteresowany jedynie objęciem go ubezpieczeniem społecznym i nie wykonywał de facto czynności w ramach umowy o pracę. Natomiast R. Z., jako właściciel firmy, z którą zawarta została sporna umowa o pracę, miał pełną świadomość, że umowa nie będzie go obowiązywać, a ewentualne zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne będą krótkotrwałe.

Wskazać również należy, że zatrudnienie wnioskodawcy z wynagrodzeniem w wysokości 4 250,00 zł przekraczało możliwości finansowe firmy i było ekonomicznie nieuzasadnione (firma nie osiągnęła przychodu zarówno w okresie przed zatrudnieniem wnioskodawcy jak i w czasie gdy wnioskodawca miał pracę świadczyć).

W ocenie Sądu nawiązanie stosunku pracy, którego elementami są zobowiązanie się pracownika do wykonywania pracy i zobowiązanie pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia, nie było rzeczywistym celem stron. Stronom chodziło o uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego i temu celowi podporządkowały skonstruowanie określonej

sytuacji prawnej, a umowa o pracę stanowić miała przede wszystkim narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umowy o pracę nie mogło stanowić podstawy do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowników.

W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle poczynionych ustaleń faktycznych, wątpliwości organu rentowego, co do rzeczywistego celu i zamiaru stron nawiązujących ten stosunek prawny były uzasadnione, a zatem zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odpowiada prawu. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik postępowania. Sąd zasądził od C. K. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika ZUS Sąd ustalił na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz. U. 2013, poz.490 , z późn. zm.), mając na uwadze niezbędny nakład pracy pełnomocnika, także charakter sprawy oraz wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy